stripschrift

Nummer 6 - april 1969
Stripschrift is een uitgave van Het Stripschap, Nederlands centrum voor belanghebbenden in strips.
Verschijnt zes maal per jaar
Secretariaat en redactie: van Tuyll van Serooskerkenweg 79, Amsterdam, telefoon (020) 71 84 15.

'Het merendeel der Belangstellenden in Strips, dat de schouders onder Het Stripschap zet, bestaat -nog- uit leken.'
--Een tekenaar produceert een beeldverhaal — ... (hiaat) ... — uitgeverij — de strip is in de handel verkrijgbaar! --
Op de plaats van het hierbovengestelde hiaat staat vaak een persbureau.
Zo'n persbureau is SWAN FEATURES SYNDICATE, Leidsegracht 41, Amsterdam, waar men o.a. cliché's aantreft van:
Eric de Noorman; Rechter Tie; Aram van de Eilanden; Tekko Taks; Piloot Storm; Kapitein Rob.
SFS 'doet' niet alleen in (bekende) Nederlandse beeldverhalen. Men kan ook terecht voor buitenlandse strips, zoals: Lucky Luke; Carol Day; Kapitein Rijkers (Tug Transom); Paul Vlaanderen (Paul Temple); Fred Basset; Alfredo; Batman; Moom (-in); Ferdinand; Tiffany Jones; Polle,Pelle en Pingo.
Directeur, de heer J.A. de Zwaan, lid en begunstiger van Het Stripschap (en van 1946 tot 1954 mede-firmant van Toonder Studio's), bleek bereid om iets over dergelijke zaken te vertellen:
'Een tekenaar moet alle aandacht bij zijn — artistieke — werk kunnen houden. Het verkrijgen van opdrachten en het plaatsen van geproduceerd materiaal laat hij daarom gaarne over aan daarop gespecialiseerde bureaus.
Wanneer het bureau zorgt voor het verkrijgen van incidentele opdrachten tot het maken van illustraties b.v. ten behoeve van uitgeverijen (boekillustraties) en reklamebureaus, etc., dan treedt dit bureau op als zogenaamde 'art-agent'. Dit zijn dus losse eenmalige opdrachten van copyright. Het auteursrecht van de tekenaar blijft bij de tekenaar, doch waar deze tekeningen niet verder verkocht worden speelt de verhandeling van het copyright geen verdere rol.
Bij strips en cartoons is de verhouding auteur en exploitant echter geheel anders, daar het hier uitdrukkelijk de bedoeling is een eenmalige produktie veelvuldig te verkopen. De verhandeling van deze rechten geschiedt in het algemeen door gespecialiseerde persbureaus. Alvorens de meervoudige verkoop (aan kranten, tijdschiften, soms uitgeverijen) te kunnen doen, verzorgt het persbureau de vertalingen, intekening van de balloon-teksten in de verschillende talen, de produktie van cliché's en matrijzen.'
— Dus het persbureau exploiteert (contractueel) de auteursrechten en draagt zorg voor meervoudige verkoop. —
'De meest voorkomende mogelijkheden zijn:

1 - Het bureau verzoekt / geeft opdracht aan een artiest (supervisie en soms regie berusten bij het bureau).
2 - De artiest komt met een 'klare' produktie (weinig of geen sprake van bureau-regie).
3 - Eigen of bureauproduktie — meestal zeer eenvoudig werk (geen auteursrecht voor de tekenaar).
4 - Het bureau treedt op als vertegenwoordiger voor b.v. een buitenlandse collega (wederzijds), die het Wereldverhandelingsrecht voor een strip heeft — i.v.m. betere contacten.

Na de 2e wereldoorlog behoorde Nederland door zijn series als Tom Poes; Panda; ERIC DE NOORMAN; Kapitein Rob; Piloot Storm; etc., tot de weinige Europese landen met een grote strip-'export'.
Door verschillende oorzaken, waarvan als belangrijkste genoemd zou kunnen worden: zie onderstaande, is dit niet meer het geval.

1 - Het verouderen van de bestaande series, doordat de auteurs te weinig nieuwe ontwikkelingen volgden, alsook het ontbreken van jonge talenten.
2 - De enorm gestegen produktiekosten in ons land, dat destijds een goedkoop producerend land was, waardoor de dekking van de basiskosten in ons kleine taalgebied niet meer mogelijk blijkt.
3 - De sterk opgekomen concurrentie van de buitenlandse produkten in een door fusies verkleinde markt.

Wel moet gesteld worden dat voor een uitzonderlijk originele strip-serie toch nog altijd een goede mogelijkheid tot een gezonde internationale exploitatie bestaat. Voor middelmatigheid is geen plaats meer.'

J.J. Nieuwstraten.

Adressen bestuursleden:

P. Hans Frankfurther, voorzitter
Sloterweg 1212
Amsterdam

R. Richard, secretaris
van Tuyll van Serooskerkenweg 79
Amsterdam.
Tel.: 020-718415

H.R. Mondria, penningmeester
Tevelingshof 8
Leiden.

K. Helderman, adj.-secretaris
Zocherstraat 60 111
Amsterdam.
Tel.: 020-247604, overdag
020-168214, 's-avonds

Girorekening: 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Leiden.

TEN GELEIDE

Voor u ligt het eerste van de twee nooduitgaven, die Het Stripschap - in afwachting van een herboren Stripschrift - het licht doet zien. Ze zullen niet in de losse verkoop komen om het eenmaal opgebouwde imago geen afbreuk te doen. Qua inhoud doen zij echter nauwelijks onder voor hun beide voorgangers.
Na dit lentenummer volgt dus nog een zomernummer, eveneens in deze eenvoudige uitvoering. Ils en weder dienende bereikt u dan in september zonder extra kosten de eerste aflevering van Stripschrift nieuwe stijl, d.w.z. een voortzetting van Stripschrift oude stijl, maar dan aangevuld met een volledig, niet eerder in boekvorm verschenen stripverhaal. Voor leden van Het Stripschap staan dan de volgende twee wegen open:

1. **Zij die een kleine toeslag op hun contributie betalen ontvangen Stripschrift ook verder in zijn nieuwe stijl, met als bijlage de herdruk dus.**
2. **Zij die zich deze toeslag willen besparen blijven ten minste tot het eind van dit jaar Stripschrift oude stijl ontvangen, dat is dus Stripschrift nieuwe stijl, minus het niet eerder gebundelde verhaal.**

Meer hierover vindt u in onze volgende aflevering.

Het Stripschap

STRIPAVOND VROUWELIJKE STUDENTEN V.U.

Door de Vereniging van Vrouwelijke Studenten aan de Vrije Universiteit werd 5 maart j.l. een avond georganiseerd over de strip in zijn algemeenheid. De Heer L. Hartog van Bonda, een groot kenner op dit gebied, wilde door middel van een gesprek de studenten iets meer wegwijs maken in de materie van de strip, wat hij op zeer boeiende wijze deed.
Naar aanleiding van de strips die hij liet circuleren onder het zeer geïnteresseerde publiek, vertelde hij iets van de technieken die gebruikt worden bij het tot stand komen van een strip.
Een opvallend verschijnsel is dat de stripfiguren een evolutie doormaken alvorens zij vaste vorm en gestalte krijgen, ook dat sommige figuren nog kunnen veranderen wanneer de strip al in de handel is. (denk aan Tom Poes).

Een scherp contrast vormden de strips die wij al jaren kennen en de strips die door de heren Banda en King geschreven en getekend zijn, van welke laatste een bijzondere aantrekkingskracht uitgaat. De stripfiguren werden pas echt werkelijkheid toen zij na de pauze op het filmdoek verschenen. Er werden 3 filmpjes van Fleischer gedraaid, de man uit de beginjaren van onze eeuw, die de tekenfilm zo'n geweldige impuls heeft gegeven. Vervolgens een filmpje over Felix de kat en één over Tom Poes, die welwillend waren uitgeleend door de heren Goedings en Frankfurther.
Hoewel in de uitleiding van het boek: 'Als je begrijpt wat ik bedoel', gezegd wordt dat de beeldroman als kunstvorm niet gerekend wordt tot de kunst met een grote K geloof ik toch dat deze vorm ten zeerste onze aandacht en waardering verdient en dat mede door deze avond het publiek nog intenser zal genieten van de beeldroman, dan zij al deed.

M.v.Staalduinen

ROB IS TERUG

Met vreugde begroet Het Stripschap de herverschijning van de avonturen van Kapitein Rob.
Uit de getrouwe wijze waarop de strips zijn gereproduceerd, blijkt wel dat het niet nodig is om gedeelten te laten wegvallen.
Wij wensen de uitgever toe dat de belangstelling voor zijn initiatief de voltooiing zal rechtvaardigen van zijn ambitieuze plan om 36 verhalen opnieuw het licht te doen zien.

Noot: de eerste drie delen, ieder drie delen omvattende, zullen tijdens de ruilbeurs te koop zijn.

STRIPVEILING EN RUILBEURS

ZATERDAG 26 APRIL a.s. in de EXPERIMENTELE MAATSCHAPPIJ, Bezuidenhoutseweg 51, Den Haag

10.30 uur: stripveiling
13.— uur: ruilbeurs

Alleen toegankelijk op vertoon van Stripmaatschapskaart 1969.

Imposante manifestatie

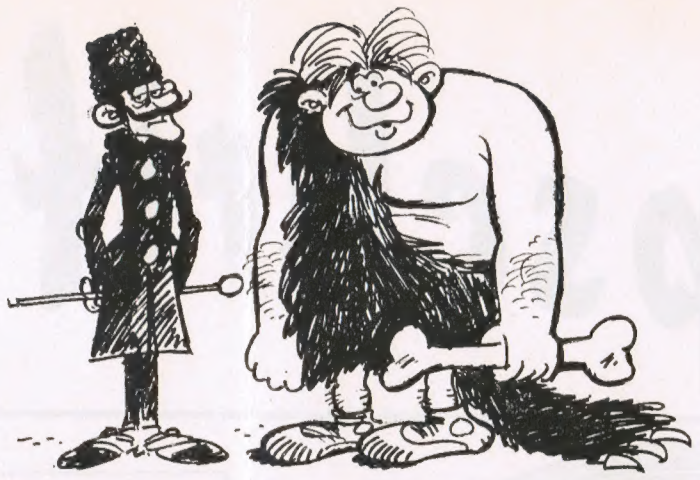

„Het Beeldverhaal in Vlaanderen en elders" is de naam van de inmiddels alweer voorbije striptentoonstelling op de tweede verdieping van het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven in Antwerpen. Het materiaal bleek per tekenaar gegroepeerd, terwijl geïnteresseerde bezoekers vele uren geboeid konden doorbrengen te midden van de overzichtelijk geplaatste vitrines. Een dezer bezoekers was dan ook nogal onthutst toen een kwartier vóór de officiële sluitingstijd alle lichten werden gedoofd. De hoofdportier bleek echter voor rede vatbaar . . .

Voor zover ons enige kanttekeningen passen, zijn het wel deze:

1. Het Nederlandse aandeel in de tentoonstelling moest weinig representatief worden geacht: er werden voorbeelden getoond van 27 Toonderstrips, er lagen een dozijn Nederlandse stripboekjes en alleen de tekenaars Kloezeman en Kresse werden een iets uitgebreidere behandeling waardig gekeurd. Anders dan diverse publikaties suggereren, heeft Het Stripschap nooit een verzoek ontvangen om een Nederlandse inzending samen te stellen.

2. In de fraai uitgevoerde en dan ook niet goedkope catalogus (56 pagina's plus omslag op een formaat van 21 x 27 cm voor Bfrs 100) komen wij een hoogstpersoonlijke bijdrage tegen van ons lid J. J. Nieuwstraten. Voor zover deze ook verder bij de organisatie van de tentoonstelling betrokken zou zijn geweest, wekt het verwondering dat hij Het Stripschap niet heeft ingeschakeld of althans dat hij klaarblijkelijk genoegen heeft genomen met de bekaaide manier waarop Nederland er in Antwerpen is afgekomen.

3. Hoewel in de naam van de tentoonstelling het accent nadrukkelijk op Vlaanderen valt, waren vele bijschriften alleen in het Frans aangebracht. Hoewel het hier zowel diapositief als „blow-up" materiaal betrof, dat eerder in Parijs werd getoond, kan het toch niet zo'n heksentoer zijn geweest om voor vertalingen zorg te dragen.

Wat allemaal niet wegneemt dat wij onze vrienden Danny de Laet en Thierry Martens willen complimenteren met de resultaten van hun werk dat ongetwijfeld velen de ogen heeft geopend voor een onvermoede wereld achter de strip. Men kan slechts hopen dat het kennelijk met veel zorg bijeengebrachte materiaal niet weer in alle windrichtingen hoeft te worden uitgestrooid en ongeschonden kan worden doorgegeven aan hen die na ons komen.

Voor het Stripschap, phf.

ERIC IS ÓÓK TERUG

Bijna op dezelfde dag als Kapitein Rob is Eric de Noorman in herdruk verschenen - nét op tijd om in dit stripschrift te kunnen worden vermeld. Voor het overige kunnen beide heruitgaven niet vérder van elkaar afstaan:
dat begint al met de omslag, van de hand van ene Gideon Brugman, die een vergeefse poging deed om de titelfiguur neer te zetten, omgeven door zijn bijrollen. Kon of wilde ons aller Hans Kresse zich niet van deze taak kwijten? Pagina 2 van de omslag stelt ons voor nieuwe raadselen: eerst is er sprake van een uitgever, daarna achtereenvolgens van copyright, auteursrecht, lay-out, publikatie, alleenverkoop en druk. Wie in zijn onschuld mocht menen dat copyright hetzelfde is als auteursrecht, ziet hier, hoe ver hij ernaast zit. Tekenaar en auteur worden als zodanig helemaal niet vermeld. Met name de drukker zou er verstandig aan hebben gedaan om zich in anonimiteit te verhullen - dat men heeft gemeend om Eric in kleur het licht te doen laten zien, kan men Spada niet verwijten, maar deze b.v. meent iedere kleur over het zwart heen te kunnen drukken eens te meer.
Al deze elementen verzinken echter in het niet wanneer men deze naast de overgeblevene legt. Waarom in vredesnaam spreekt de introductie van „de eerste van een serie verhalen", wanneer hier wordt begonnen met het 28ste boekje van eertijds? Dit moet dan weer worden goedgepraat met een volstrekt onbegrijpelijke samenvatting van „wat voorafging".
De klap op de vuurpijl wordt dan wel gevormd door de inhoud: de tekst is meedogenloos tot minder dan de helft van de oorspronkelijke omvang ingekort. Van het voor Eric de Noorman zo kenmerkende taaleigen is daardoor vrijwel niets terug te vinden. Met de afbeeldingen is het al niet anders gesteld.

Niet alleen zijn er talrijke plaatjes helemaal verdwenen, daarnaast heeft de layoutman zich niet ontzien ze vaak onnodig van plaats te verwisselen, de kadrering te wijzingen door er (meestal opzij) gedeelten af te knippen (soms dwars door de initialen van de tekenaar . . .) en aan sommige afbeeldingen een geheel nieuwe betekenis toe te kennen door ze tot meer dan dubbele hoogte uit te vergroten.
Het ware te wensen dat van de herdruk in zijn huidige gedaante van de avonturen van Eric de Noorman het „eerste" verhaal, De Scheepsbouwer, tevens het laatste zal zijn. Of deze wens in vervulling zal gaan, mag echter worden betwijfeld.

FORD EN DE STRIP

In dit nummer van Stripschrift treft u een bijlage aan van Ford in de wel zeer toepasselijke vorm van een stripverhaal. De teksten voor deze strip werden geschreven door Lo Hartog van Banda uit Hilversum; de tekeningen zijn van de hand van Gideon Brugman uit Dordrecht. Tijdens de RAI werd deze strip verspreid in een oplaag van 10.000 exemplaren, die in het Ford-paviljoen in bakken lagen uitgestald en bij het publiek gretig aftrek vonden.
Lo van Banda kreeg de opdracht negen dagen vóór de opening van de automobieltentoonstelling, en zowel hij als de tekenaar heeft de nodige uurtjes slaap moeten offeren om de strip op tijd af te krijgen.
Ook in de reclame-wereld begint de strip, zoals u ziet, steeds meer terrein te winnen, en de Ford-bijlage lijkt ons van deze ontwikkeling een geslaagd voorbeeld.

Pogo Books

Walt Kelly, tekenaar van POGO, stuurde de hieronder afgedrukte tekening, met een groet aan het Stripschap.
In de serie Pogo Books zijn tot dusverre verschenen:

Ten Ever-Lovin' Blue-Eyed Years with Pogo
Prehysterical Pogo
The Pogo Poop Book
The Return of Pogo
Deck Us All With Boston Charlie
Pogo Puce Stamp Catalog
Instand Pogo
Gone Pogo
Pogo A La Sundae
Pogo Extra
Beau Pogo
The Pogo Sunday Brucnch
G.O. Fizzickle Pogo
The Pogo Sunday Parade
Postitively Pogo
Pogo's Sunday Punch
The Pogo Party
The Pogo Sunday Book
Potluck Pogo
Pogo Peek-a-Book
The Incompleat Pogo
The Pogo Stepmother Goose
The Pogo Papers
Uncle Pogo So-So Stories
I go Pogo
Pogo
Jack Acid Society Black Book
Songs of the Pogo
Pogomobile
EQUAL TIME FOR POGO is the most recent book

SOME HEADLINE... WHAT IS TODAY? APRIL FIRST?
FIGGERS
WELL, I'LL BE PUT AWAY.
BET ALBERT'S NOT WEARIN' THAT FRAMED PORTRAIT OF HIS CANDIDATE AROUND HIS NECK NOMORE.
11-5 PUBLISHERS-HALL SYNDICATE

FOR HANS FRANKFURTHER AND HET STRIPSCHAP... THANKS - Walt Kelly

weekblad *Ariadne*

Mickey Mouse is één van de krachtigste grafische symbolen van de twintigste eeuw, aldus de kunstenaar Ernest Trova. Nadat Walt Disney op 15 december 1966 overleed, bracht Paris Match dit ontroerende omslag.

Intussen beleeft het stripfiguurtje Mickey Mouse een ongekende belangstelling. Mickey verscheen in de 40 jaar van zijn bestaan in 140 films, 400 strips met een oplaag van 48 miljoen en in boeken met een totaaloplaag van 300 miljoen. De naam Mickey Mouse werd in de tweede wereldoorlog als wachtwoord tijdens D-day gebruikt. Het figuurtje is gebruikt om de verkoop van ruim 5000 verschillende produkten te stimuleren. Een Mickey-Mousehorloge voor jongens dat in 1932 op de markt kwam en toen iets meer dan een dollar kostte, wordt nu door verzamelaars gekocht voor prijzen tussen de 50 en 150 dollar, afhankelijk van de staat waarin het horloge verkeert. De Timex horloge-industrie bracht onlangs voor bijna 13 dollar een kopie van het jongenshorloge op de markt voor volwassenen. De totale produktie, bestemd voor een jaar, was in minder dan een maand verkocht. Het blad Life meldt dat de zakenman *Robert Lesser* een verzameling Disney-uurwerken heeft aangelegd die nu minstens 5000 dollar waard is.

De kunstenaar *Ernest Trova,* verwoede verzamelaar van alles wat met Mickey Mouse van doen heeft, ziet Mickey Mouse samen met de Coca-Colafles en de swastika als een van de krachtigste grafische symbolen van de 20e eeuw.

De 'C.A.B.D.' of 'de vrienden van het beeldverhaal'

In 1966 in volle glorietijd van de 'CELEG' (Centre d'études des littératures d'expression graphique, doe het maar na!), de franse club voor beeldverhaalliefhebbers, werd besloten een gelijkaardige club op te richten in België.
Echter meer op amateurisme afgesteld om het pedantisme van de toenmalige grote franse vereniging enigsins te milderen; als naam verkoos men: 'Club des Amis de la Bande Dessinée (club van de vrienden van het beeldverhaal).
De club of vereniging staat sedertdien onder voorzitterschap van de Heer Pierre van Keer, groot verzamelaar en uitmuntend specialist. Dat eerste jaar telde men slechts 40 leden vooral uit Brussel en helaas hoofdzakelijk franstalig.
Er werd natuurlijk gedacht aan een orgaan dat periodisch zou verschijnen maar de middelen ontbraken en het bindende tijdschrift bleef toen de 'Giff Wiff' van de CELEG; de CABD was slechts een belgisch filiaal.
Toen kwam er een kink in de kabel van de CELEG; een deel van de leden scheurde af en richtten een eigen vereniging op onder de naam 'SOCERLID' (nee, die is te lang, daar begin ik niet aan, zucht); die hadden de wind in de zeilen aangezien ze spoedig overgingen tot het uitgeven van een tijdschrift 'Phénix' knap geïllustreerd en zeer uitvoerig.
De Giff Wiff, het tijdschrift van de Celeg, ondanks de steun van J.J. Pauvert, de gekende franse uitgever, ging een totaal failliet tegemoet. Tientallen leden werden eenvoudigweg bedrogen door voorzitter Francis Lacassin die zich meester na God wilde noemen en zich liet uitroepen tot een De Gaulle van het beeldverhaal. Sedertdien hebben wij niets meer gehoord van de CELEG en dat is maar goed ook want aan één de Gaulle hebben wij genoeg.

Ondertussen heeft de CABD de handen uit de mouwen gestoken; als belgisch orgaan werden eerst enkele gestencilde bladen verenigd onder de titel 'Ran tan plan', het bulletin van de CABD.
De achteruitgang van de CELEG spoorde de CABD aan uitgaven te lanceren van uitverkochte of nooit in album verschenen beeldverhalen.
In 1966 reeds werd dit een reeks fotogrammen van de strip:'Saturnus tegen de Aarde' van de italiaan Scolari, een strip die in België o.a. voor de oorlog verscheen in het weekblad 'Bravo'. Het was slechts pionnierswerk dat ondanks de hoge prijs gunstig ontvangen werd.
Het tweede jaar breidde de CABD het orgaan wat uit; er werd al een bundeltje stencils met artikelen, nieuwtjes en een ruilbeurs volgepropt.
Als tweede heruitgave werd het ambitievolle werk van de belg E.P. Jacobs gekozen:
'Le rayon U' (de U-straal) dat eveneens in Bravo verschenen was maar dan tijdens de oorlog.
Van nummer 5 af werd Ran tan plan een volwaardig tijdschrift. Er werd nog wat geknoeid met het formaat maar thans lijkt alles in kannen en kruiken met een tamelijk groot 21 bij 33 cm formaat.
Als enig verwijt wil ik misschien wijzen naar een rommelige bladschikking maar naar inhoud voldoet RTP wel; artikels over oude strips en weekbladen, over huidige grootmeesters van het beeldverhaal, filmnieuws, kritiek en commentaar op pasverschenen werk, een ruilbeurs EN drie tot vier beeldverhalen als vervolgverhalen opgenomen!
Spijts de rommelige presentatie kunnen wij voor RTP (zuiver amateurswerk) alleen maar onze hoed afdoen.
Na de U-straal werd in 1968 tenslotte een derde grote strip uitgegeven:
'Diane dans le système solaire' (Diane in het zonnestelsel) van de amerikaanse tekenaar Frank Godwin. Men werkt thans aan een vierde heruitgave: Jungle Jim door Alex Raymond en er zijn al plannen gemaakt voor een herdruk van Buck Rogers.
Eén maal per jaar vergaderen de leden van de CABD in de hoofdstad; er wordt dan rekenschap gegeven van het voorbije jaar en men oppert plannen voor de toekomst.
Deze vergaderingen nemen plaats in april of mei en munten uit door hun gezellige sfeer en openhartigheid.
Het bestuur heeft weinig veranderingen gekend: reeds vernoemd werd de voorzitter, de Heer Van Keer. Naast hem zou ik de redakteurs en medewerkers van RTP willen vernoemen: André Leborgne, hoofdredakteur en meester-fotograaf, de heer Gaston Lefebre, de heer Alain Van Passen, filmspecialist Jio Berck en tenslotte de heer Thierry Martens, schrijver van een lijvige studie over het beeldverhaal in België, 'Réalisme et schématisme dans la bande dessinée belge'.

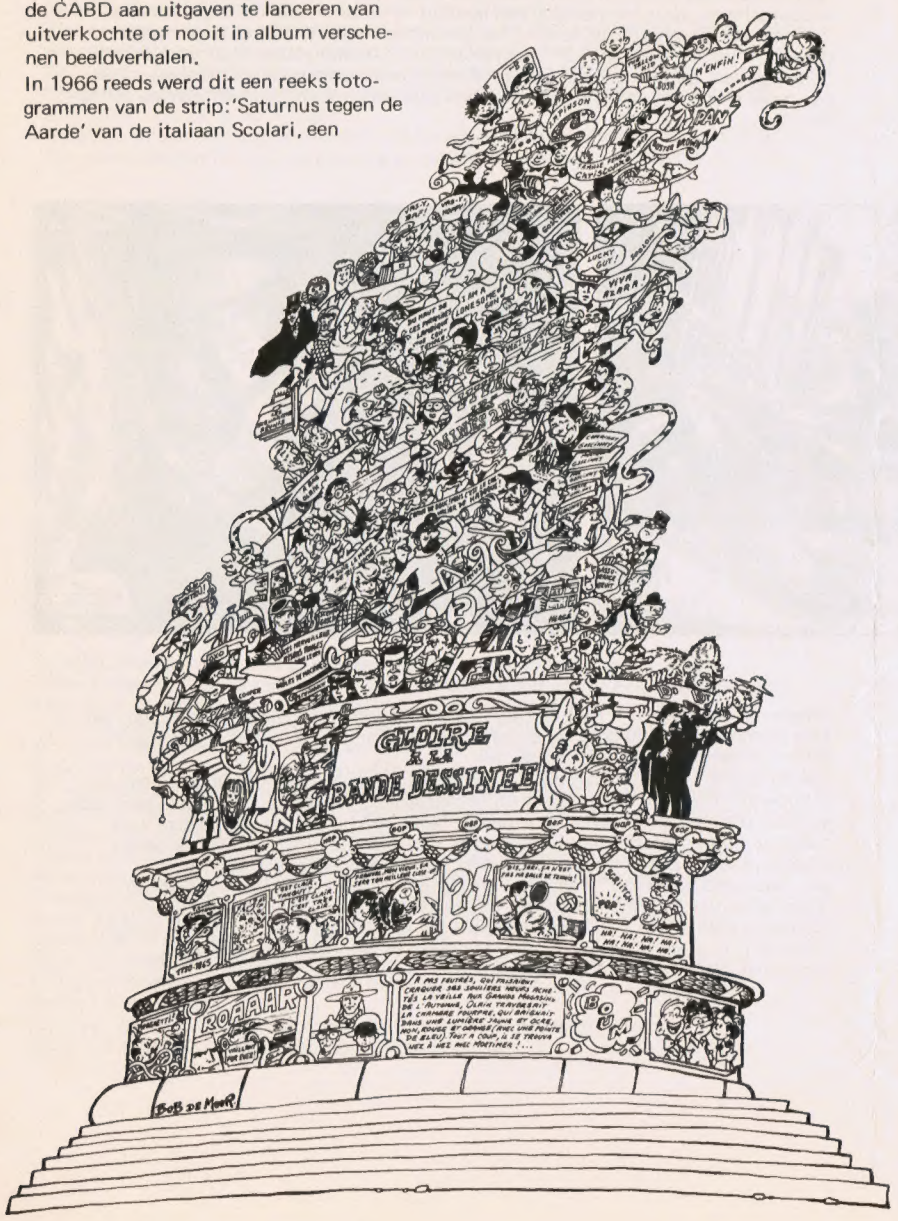

Het huidige aantal leden bedraagt 160 leden onder dewelke een belangrijk aantal buitenlanders.

Lijst van de nog te bekomen publikaties:

Rantanplan 1-4 (herdruk in één album): 50 BF
RTP 6&7 30 BF
RTP 8-9 (Speciaal nr gewijd aan M.Tillieux, tekenaar van Guus Slim en Paul Panter) 45 BF
RTP 10 80 BF

Een abonnement bedraagt 4 nummers en kost op het huidig ogenblik 300 BF.
Van de albums is alleen nog 'Diane dans le système solaire' te bekomen aan 280 BF.
Nadere inlichtingen kan men bekomen bij D.D. De Laet, Pothoek 21, Antwerpen 1, België.

ARAM & CO

Naar aanleiding van de vele verzoeken om meer documentatie over deze stripheld nam ondergetekende contact op met ARAM-tekenaar P.C. Wijn, die aldus relateerde over zijn stappen en misstappen op het glibberige pad van de stripwereld:

'Kort na de oorlog begon ik via een advertentie op de tekenfilmafdeling van Marten Toonder Studio's. Daarna volgden een paar stripprobeersels in het Tom Poes-weekblad, waarin later ook: ARAM VAN DE EILANDEN — de belevenissen van een ridderlijk avonturier.' Aan dit — samen met Waling Dijkstra — als dagstrip opgezette product werkte hij ongeveer tien jaar, hetgeen 40 beeldverhalen opleverde, die echter niet alle door hem werden getekend. Illustrator Henk Alleman nam de Aram-taak ongeveer één jaar waar. Het verschil tussen b.v. het door hem getekende 'Geheim van de Stalknecht' en originele Arams is duidelijk zichtbaar.
Wijn: 'Aan de amusementsfactor van ARAM besteedde ik mede aandacht. Verder was ik domweg de tekenaar van deze verhalen. Het uitbeelden van de figuren was een kwestie van over en weer suggereren en schaven tot een compromis werd bereikt.'
Bij de hierbij behorende lijst van veertig titels kan met zekerheid worden gesteld, dat slechts de met x gemerkte delen in boekvorm werden uitgebracht (wie deze x-punten kan aanvullen moet zulks beslist niet nalaten).
Ter vervanging van de Paroolstrip 'Kapitein Rob' vervaardigde Piet Wijn: FRANK DE VLIEGENDE HOLLANDER (in België Frank de Vliegende Vlaming!), waarvan 4 albums werden uitgegeven.
Wijn: 'Hoewel dat zakelijk gesproken een zeer aantrekkelijke strip was, stond het genre me na korte tijd al zo tegen, dat ik na één jaar aan mijn contractuele verplichtingen te hebben voldaan, het contract maar heb opgezegd.'
Sindsdien werkt P.C. Wijn weer voor Toonder Studio's, waar hij samen met Lo Hartogh van Banda en Eiso Toonder de dagstrip 'Koning Hollewijn' en samen met Wim-sim en pans-Lensen de weekstrip PUK EN POPPEDIJN maakt.

ARAM-TITELLIJST:

x - aram van de eilanden
x - aram en de broeders van de kust
x - aram en het geheim van de gesloten deur
x - aram en de gulden steen
aram en het teken van yago
morgan de magiër
x - het zwaard van palermo
x - de leeuw van bashra (1) één album
x - de leeuw van bashra (2)
x - de gouden horde
de zoon van aram
x - de ondergang van ur
het porceleinen masker
de terugkeer van aram
het raadsel van rovanna
de steen van de profeet
de broederschap der bronzen draak
de goudschatten van bagdad
de terugkeer van morghan de magier
het oog van siva
korban de verschrikkelijke
het geheim van de stalknecht
de rode burcht van iphanga
pipo de donkere dwerg
de heer der slangen
de vorst van suprania
de grote opstand
het spookslot aan de tiber
de zeekoningin
de gouden kobra
de val van barranca
het smokkelschip brittania
het monster van lochness
de nieuwe wereld
de wraak van de grijze beer
de liefde van de rode bloem
de gouden tomahawk
het geheim van de turtontower
de oneerlijke rechter
de blanke medicijnman.

jjn.

Juist als Gnuba op het punt staat zijn slachtoffer naar beneden te rollen, hoort hij achter zich een flauw gerucht. Hij wil zich omwenden, maar twee ijzeren armen omknellen hem en trekken hem achterover het trapje af. Voor de man beseft wat er met hem gebeurt, is hij door een dreunende vuistslag buiten westen gesteld.
'Zo,' mompelt Eric, 'die doet voorlopig geen kwaad meer.' Hij luistert even, doch geen enkel geluid verraadt, dat iemand de korte strijd gehoord heeft. Dan neemt hij de man het zwaard af. Nog even wacht hij voor het geval, dat Gnuba mocht bijkomen, maar de burchtheer verroert zich niet. Snel verlaat hij zijn muffe gevangenis en draait met een grimmig lachje de kerkerdeur achter zich op slot.
Heer Gnuba kan thans zelf ondervinden hoe aangenaam een verblijf in heer Gnuba's kerker is. Terwijl Eric de sleutel bij zich steekt, buigt hij zich over de liggende gestalte en tot zijn schrik ontdekt hij, dat het niemand anders dan Halfra is. Een vluchtig onderzoek wijst echter uit, dat de edelman alleen maar bewusteloos is.
Eric's volgende werk is Gunnar te bevrijden. Nauwelijks heeft hij diens cel geopend, of de jongen treedt hem opgewonden tegemoet. 'Zeg, hé ..... die burchtheer is .....' 'Stil! ' bijt Eric hem toe. 'Praten is te gevaarlijk nu.
Wij hebben bovendien geen tijd te verliezen. Neem die man op en volg mij! ' Met een trek van opperste verbazing staart Gunnar van Halfra naar Eric, maar deze heeft nu geen tijd voor uitleg. Hij maakt een kort, ongeduldig gebaar en zwijgend tilt Gunnar het zware lichaam op zijn schouder. 'Die knaap is sterker dan ik dacht,' stelt Eric met enige bewondering vast. Dan klemt hij het zwaard stevig in zijn hand en behoedzaam sluipen zij door de duistere gangen.

Zonder iemand tegengekomen te zijn, bereiken Eric en Gunnar met de bewusteloze Halfra op de schouder, aan het einde van de gang een deur, waarachter een trap omhoog voert. Aan het einde van deze trap ziet de Noorman tot zijn opluchting de hoofdpoort voor zich. Al zijn zintuigen gespannen, kijkt Eric rond. Geen geluid verstoort de stilte van de hofstede. Blijkbaar neemt men het hier niet zo nauw met de bewaking, want er is geen poortwachter te zien. In de schaduw van het hoofdgebouw sluipen zij behoedzaam voort. Aan de achterzijde van de ridderhof staat de Noorman een ogenblik stil. Voor hen ligt een open stuk erf, vblop beschenen door het maanlicht. Terzijde van de dicht tegen de palissaden aangebouwde schuren heerst een inktzwarte duisternis en juist wil de Noorman het teken geven voor een snelle ren, als hij een gesmoord geproest hoort achter zich. Hij draait zich bliksemsnel om en bemerkt, dat heer Halfra bijgekomen is. De goede kerel blijkt de toestand niet geheel te begrijpen, want hij verzet zich uit alle macht tegen Gunnar, die hij als zijn ontvoerder ziet. Hoe meer de jongeman hem tot stilte maant, hoe meer Halfra in woede ontsteekt.. 'Waag het niet een edelman aan te raken, schavuit,' brult hij ten slotte. Ontzet springt Eric op hem toe en op het zelfde moment dat Halfra zijn Koning herkent, ligt diens hand reeds als een klem op zijn mond. 'Zwijg, in hemelsnaam,' sist Eric. 'Noem mij Sigvart! ' voegt hij er met een snelle blik op Gunnar aan toe. De arme Halfra hapt naar adem en gluurt achterdochtig naar de jongeling, die inmiddels is doorgelopen, daar hij meende, een gerucht te horen in één der bijgebouwen. Zijn vermoeden blijkt juist te zijn; het geschreeuw van Halfra heeft de honden gewekt. 'Lopen! die kant uit! ' schreeuwt Eric. Achter elkaar stormen zij naar de palissaden. Een deur vliegt knersend open, een mannenstem schreeuwt schor een bevel en grommend springt een aantal grauwe honden de vluchtelingen achterna ....

'Klim over de palissaden heen! ' schreeuwt Eric.
De honden hebben hen ingehaald en staan op het punt toe te springen, maar Eric heeft zijn zwaard getrokken en maait de bloeddorstige dieren met fel bliksemende slagen uit elkaar. Weer vallen de honden hem grommend aan, ze trachten hem te omsingelen op de manier der wolven, maar met een paar snelle flitsen van zijn zwaard drijft hij ze nogmaals terug, enkele gewonde dieren rollen jankend over de grond. Met een vlugge blik overtuigt hij zich ervan, dat zijn metgezellen op de omheining zitten, steekt zijn zwaard op en is dan met een koene sprong ook op de palissade beland.
De drie mannen laten zich aan de andere zijde naar beneden vallen, terwijl achter hen de muilen der opspringende honden nijdig dichtklappen in een laatste poging de vluchtelingen te pakken.
Binnen de omheining heerst grote verwarring. Doelloos hollen de knechten en krijgers door elkaar, om heer Gnuba roepend. Zodoende krijgen Eric en zijn makkers gelegenheid veilig door de slotgracht te waden; als zij op het droge staan fluiten de eerste pijlen hen om de oren.
Gelukkig heeft de Noorman bij zijn aankomst op de hofstede de ligging goed opgenomen. 'Hierheen! ' schreeuwt hij en zigzaggend om de boogschutters geen gelegenheid tot mikken te geven, stormen ze tegen een helling op, de kortste weg naar het woud nemend, terwijl overal om hen heen de pijlen trillend de grond inboren. Pas als zij het bos een heel eind zijn binnengedrongen staat Eric stil. 'Niemand gewond? ' vraagt hij, omziende. Alleen Halfra geeft antwoord.
'Waar is Gunnar? zegt Eric scherp. 'Welke Gunnar? ' stamelt Halfra hijgend.
'De derde man! ' bijt Eric hem ongeduldig toe. 'We waren toch met zijn drieën? '
'Gunnar ! Gunnar ! ' roept hij dan, speurend in het rond. Er volgt geen antwoord. De jongeman is verdwenen! ----------

'Waar kan die knaap gebleven zijn, 'vraagt Eric zich ongerust af.
Maar er is nu geen tijd om daar langer bij stil te staan, willen zij hun voorsprong niet verliezen. En moeizaam dringen zij nog dieper het bos in. In de nabijheid klinkt het eentonige gemurmel van een beek.
'Dit is onze redding,' fluistert Eric. 'Het water in, nu kunnen de honden ons spoor niet meer volgen.' Tot de knieën in het water badend volgen zij de stroom. Maanlicht zeeft door de takken en tovert vreemde glanzen op het water. 'Heer Eric,' steunt Halfra. 'Ik kan niet meer! '
De edelman is in een beklagenswaardige toestand. Zijn hoofd bonst alsof het zal barsten. Hij klappertandt van de pijn en is doodop. De Noorman staat stil en luistert of hij nog iets van de achtervolgers hoort. Een tak kraakt, verder niets. Was dat een dier dat in zijn slaap bewoog?
Stilte en duisternis omhullen de hijgende mannen als een dikke zwarte fluwelen mantel. Zij verlaten de beek en dringen het bos weer een eind in.
'Ik denk dat wij zonder gevaar voor ontdekking hier wel de nacht kunnen doorbrengen,' zegt Eric, als zij op een kleine open plek zijn aangekomen. De volgende morgen keren zij behoedzaam terug naar de woudrand en zoeken een gunstige plek om de hofstede onopgemerkt gade te kunnen slaan.
Waakzaam gluren de mannen tussen de takken door naar de burcht, waar nog steeds grote bedrijvigheid heerst. Krijgers rijden af en aan, vergezeld door honden, maar Gunnar krijgen zij niet te zien.
Na de middag wordt het rustiger. Blijkbaar heeft men het zoeken opgegeven. De avond valt en nog hebben ze niets ontdekt, wat enig licht werpt op de verdwijning van Gunnar. Zij brengen er de nacht door, om de beurt de wacht houdend. De volgende morgen vroeg zien zij drie mannen de burcht verlaten. Eric kijkt gespannen. 'De eerste is Gnuba.' fluistert hij.
'Waar zal hij naar toe gaan? ' 'Het is zijn vaste gewoonte, 's morgens vroeg uit te rijden,' antwoord Halfra. 'Hij gaat alleen, maar deze keer heeft hij ter bescherming twee krijgers meegenomen, denk ik.'
'Hij zal ze nodig hebben,' zegt Eric grimmig. 'Want ik ga trachten hem te pakken te krijgen. Er zijn zo een paar dingen, die ik van hem weten wil en ik denk dat ook gij wel verlangend zult zijn een woordje met hem te spreken.'

De beschutting van de bomen benuttende, sluipen Eric en Halfra in een wijde boog om de hofstede heen naar de plaats, waar zij Gnuba in het bos zagen verdwijnen. Zij vorderen slechts langzaam, maar bereiken tenslotte zonder opgemerkt te zijn een smal pad.
'Dit moet het zijn,' prevelt Eric, terwijl hij neerknielt en de omwoelde grond nauwkeurig onderzoekt.
'Verse sporen van drie paarden,' vervolgt hij. 'Dat klopt. Wij leggen ons hier in een hinderlaag,' wendt hij zich tot zijn metgezel. 'Het lijkt mij niet onwaarschijnlijk, dat onze vriend dezelfde weg terug neemt.'
Gevolgd door Halfra verschuilt hij zich in het Kreupelhout.
'Deze wouden kunnen edellieden van beschaving en verfijning weinig bieden. Maar wie maalt om zulke dingen! Moeite en ongemak zijn het deel van de krijgsman, nietwaar! ' zegt Halfra fier. 'Evenwel,' vervolgt hij, fier aan zijn knevel draaiend, 'als wij deze lomperik, deze Gnuba te pakken krijgen — bij de baarrd van Odin — hij zal er voor boeten! '
'Hoe zijt gij eigenlijk op de hofstede van Gnuba beland? ' vraagt Eric peinzend.
'Ge voelt wel, dat het mij niet weinig verbaasde, U daar aan te treffen.'
'Ah, ge weet immers dat mijn oom Bjorn, de trotse burcht Thrymsheim bezit, ongeveer twee dagreizen van hier, ' antwoordt Halfra met een verveeld kuchje.
'Welaan ik was op weg om de oude man een bezoek te brengen, maar had het ongeluk, dat mijn paard kreupel werd. Zodoende was ik gedwongen enige dagen de gast van Gnuba te zijn ....' De Noorman knikt.
'Wat weet ge van hem? '
'Niet veel. Hij schijnt jarenlang krijgsoverste bij de leenman te zijn geweest,' verklaarde Halfra. 'Als beloning voor zijn diensten kreeg hij de hofstede in pacht; veel meer weet ik er niet van.'
Geduldig wachten Eric en zijn metgezel op de terugkomst van Gnuba.
'Wij moeten de hofstede ook in het oog houden,' bedenkt Eric opeens.
'Veronderstel dat hij een andere weg terug neemt, dan zitten wij hier voor niets te wachten.' Net als hij op het punt staat door het struikgewas heen te kruipen, dringen wilde kreten uit het bos tot hen door.
Help! ! HELP! ! '
Even kijken de mannen elkaar verbouwereerd aan. 'Te deksel! ' stoot Halfra uit, 'Dat was .....de stem van Gnuba! '

Tegelijk springen Halfra en Eric overeind en breken door het struikgewas.
'Waar kwam het geluid vandaan? ' hijgt Halfra verwoed en wil Eric voorbijrennen. Maar deze houdt hem terug. 'Voorzichtig,' sist hij. 'Het kan een valstrik zijn.' Hij trekt zijn zwaard en sluipt behoedzaam voort. Het geroep herhaalt zich niet meer, alleen de hoefslag van zich snel verwijderende paarden dringt gedempt tot hen door. Zo snel mogelijk spoeden zij zich verder en dan staat de Noorman eensklaps met een schok stil. Zwijgend wijst hij naar een paar liggende gestalten tussen de bomen. Vaster omklemt Eric het zwaard, als hij geruisloos op de stille gedaanten toesluipt.
'Het zijn de twee krijgsknechten waar Gnuba mee uitgereden is, 'hijgt Halfra verbouwereerd. Eric antwoordt niet. Snel treedt hij naderbij als een van hen kreunend bijkomt en doezelig overeind gaat zitten. 'Wat is er gebeurd? ' vraagt Eric. 'Gebeurd? ' herhaalt de man, die kennelijk moeite heeft zijn gedachten te verzamelen. 'Nu? ' dringt Eric aan.
De krijger staart wazig voor zich uit, moeizaam zwerft zijn blik in de richtiting van de spreker en dan sperren zijn ogen zich wijd open. 'Gij' kreunt hij ontzet. 'Wat .....hoe? .....'
'Spreek op man, wat is er gebeurd? ' bijt Eric hem ongeduldig toe.
'Heer Gnuba was het bos ingelopen, 'hakkelt de man, 'H...hij meende iets te horen. Toen riep hij mijn naam en ik ging naar hem toe.....en.....'hij gluurt wantrouwig van Eric naar Halfra als hij vervolgt: 'Toen kreeg ik een klap op mijn hoofd.....en ik,' vult de tweede krijger die inmiddels is bijgekomen lodderig aan: 'Ik was net het bos ingelopen, omdat ik heer Gnuba hoorde roepen.'
Hij tast beteuterd naar de zwellende bult op zijn achterhoofd.
'Hoeveel aanvallers waren er, krijgsman? ' vraagt Halfra vaderlijk.
'Ik weet het niet, we hebben niemand gezien. Maar we hadden drie paarden en die zijn alle drie weg.' Eric kijkt nadenkend voor zich uit. 'Eigenaardig' mompelt hij. 'Het lijkt er veel op, dat Gnuba ontvoerd is. Maar door wie? '
Halfra's ogen lichten op. 'Dat vreemde knaapje? ' prevelt hij met een listig knipoogje, 'Die eh.....ahem eh....'
'Gunnar? ' vult Eric weifelend aan. De beide krijgsknechten staren niet begrijpend van de een naar de ander; even is het stil en in die stilte dringt eensklaps het geluid van naderende voetstappen op het bospad tot hen door. Snel veert Eric overeind en de anderen een teken gevende te wachten glijdt hij als een schim tussen de stammen door. Zwijgend staart hij een ogenblik naar de haveloze gestalte, die hem op amper tien meter afstand voorbijgaat. Dan glipt hij met een katachtige soepelheid achter de man aan.

Als de man gerucht achter zich hoort, draait hij zich om en kijkt wantrouwig naar de forse, gebronsde gestalte die uit het struikgewas treedt. 'Wie zijt ge, en waar komt ge vandaan? ' vraagt de Noorman.
'Ik ben de knecht van Heer Harald,' antwoord de man nors, met een schuwe blik op het zwaard in Eric's hand. 'Wij worden overvallen door rovers, mijn meester is gewond. Ik ga water voor hem zoeken.'
Hij draait zich om en wil haastig verder gaan.
'Wacht,' beveelt Eric. 'Wie hebt gij gezegd dat Uw meester was? '
'Heer Harald,' herhaalt de man.
'Heer Harald van Steinvirki? ' 'Dezelfde! '
'Door hoeveel man werd gij overvallen en hoe zagen zij er uit? ' vervolgt Eric het verhoor. 'Ik heb er maar een gezien, een stevige kerel met een masker voor.' 'Was hij te paard? ' Spreek op man,' bijt Eric de knecht toe, geërgerd door diens stuurse gedrag. 'Ja, te deksel, spreek op! ' klinkt eensklap de stem van Halfra, die zijn koning achterna gegaan is.
'Een weinig meer eerbied voor de vorst, landman! Bij de baard mijns grootvaders, die een edelman was, Uw lompheid mishaagt mij! Ahem! '

'De Koning? Die? ' smaalt de man naar Eric's kledij wijzend.
Zonder hierop in te gaan, beveelt Eric: 'Breng mij onmiddellijk bij Uw Heer! En gij heer Halfra, wil zo goed zijn de krijgsknechten van Gnuba hier te laten komen.' De knecht gehoorzaamt gemelijk, toch wel onder de indruk van het optreden van de Noorman. Zij vinden heer Harald een eind verder op het bospad. De edelman slaat de ogen op, als Eric zich over hem heen buigt. 'Mijn Koning....' stamelt hij ontroerd. Hij wil zich oprichten, maar de inspanning is te groot. Bezwijmd zakt hij achterover.
De knecht, nu overtuigd, dat deze eenvoudige geklede man inderdaad de koning is, buigt geschrokken de knie, en de krijgers van Gnuba, die inmiddels naderbij gekomen zijn, volgden schaapachtig dit voorbeeld. Maar Eric wuift ongeduldig met de hand. 'Breng snel de paarden! ' wendt hij zich scherp tot de knecht. Als de man zich gehaast heeft dit bevel op te volgen, richt Eric zich tot Gnuba's krijgers. 'Breng heer Harald naar de hofstede. Zorg dat het hem aan niets ontbreekt! En stuur krijgers, om mij te helpen de misdadigers te achterhalen! Ik zal merktekens achterlaten op de bomen, zodat zij zullen weten hoe wij gegaan zijn. Te paard thans, Heer Halfra! 'En nagestaard door de beduusde wapenknecht stormen zij later het bospad af.

Ruilrubriek

Gevraagd:

Alle Tom Poes-verhalen en BOMMELVARIA

Aangeboden:

vrijwel al het gevraagde

dus bijna alle Bommels.

Uw ruiladres:

H. R. MONDRIA,
Tevelingshof 8, Leiden, tel. 32112.

PANDA GEVRAAGD

Te bieden:

Bommel, Hollewijn, Kappie en Panda.

G. J. HUNGERINK,
Rijnstraat 5A, Leiden.

TOM POES GEVRAAGD

Revue 1957-1963; Wereldkroniek 1952-1954; T.P. Weekblad 1947-1951;

Knipsels Telegraaf (oorlog); knipsels NRC, (Volkskrant, e.d.) v.a. 1947.

Hollewijn knipsels en Tekko Taks knipsels gevraagd.

Te bieden: Tom Poes, Hollewijn, Fokkie Flink, Piggelmee.

J. H. STAAL,
Wijttenbachweg 43, Oegstgeest.

TE RUIL OF TE KOOP GEVRAAGD:

ERIC N.D.L. No. 1 - 5 - 31

en de eerste deeltjes - twintig - van de Belgische uitgever.

TE RUIL: 46 deeltjes Kapitein Rob.

A. H. WALTHER,
Noordpolderkade 97, Den Haag.

Gevraagd:

ERIC DE NOORMAN

deel 47 (Ring van Fegus)

Overname tegen redelijke prijs of in **ruil voor delen 37** (Banneling van IJsland) en 40 (Verloren Viking).

A. RITMAN,
Br. Ingenhoeslaan 204, Voorburg, tel. (070) 86 49 32.

J. J. NIEUWSTRATEN,
Grote Beerstraat 1A, Spijkenisse (ZH),
(plan Brabandwijk, sterrenkwartier),
Telefoon (01880) 24 44 tst. 17

VRAAG:

(Arams) HET TEKEN VAN YAGO MORGHAN DE MAGIËR

(Krante Erics:)

De Huid van de Beer (deel 55) t.e.m. De Eerloze Krijg (deel 6) (dit betreft twaalf delen).

(Krante Arams:)

De Zoon van Aram; Het Porceleinen Masker; De Terugkeer van Aram; Het Raadsel van Rovanna; De Steen van de Profeet; De Broederschap van de Bronzen Draak; Pipo, de Donkere Dwerg; De Heer der Slangen t.e.m. De Blanke Medicijnman.

AANBOD:

Vlaamse en Nederlandse Erics.

TOM POES, PAULUS EN PANDA

AANGEBODEN:

Kapitein Rob, Eric, Brommy & Tommy, Bulletje en Bonestaak, Kappie, Koning Hollewijn, Tom Poes, Panda.

Bij voorkeur te ruil, eventueel te koop.

A. FILIUS,
Langendijklaan 11, Amstelveen, telefoon (02964) 5 01 63.

Gevraagd:

TARZAN STRIPS

comics, boeken etc.

Kopen of ruilen tegen oude Belgische striptijdschriften (Bravo, Mickey, enz.)

NIELS AUGUSTIN,
Postbus 9080, Amsterdam-W3.

KAPITEIN ROB

te ruil of desnoods te koop;
E.d. N. e.v.a. te ruil;

GEVRAAGD: Tom Poes/C.B.B.-verhalen en Kraaienhove!

R. RICHARD,
v. Tuyll v. Serooskerkenweg 79, Amsterdam.

GEVRAAGD:

de nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 van de derde

FOKKIE FLINK SERIE

Uit le Chinese F.F.-serie, de nummers 3, 9, 10, 11, 12;

uit de F.F.-serie (met skimotief) alléén nummer 1.

KLAAS VAN DER SPOEL,
A. P. Fokkerstraat 20A, Groningen.

TOM POES GEVRAAGD

In het bijzonder: Superfilm-onderneming, Toovertuin, het Lunapark, oude ruïne, aan het strand, Revue 1957-1963, Ons Vrije Nederland 1945-1949, Tom Poes-weekblad, Bommelbode, Telegraaf (knipsels), Achtgever, Kleine Zondagsvriend, H.O.-boekje, Betoverd Schaakbord, Verdwenen Heer, buitenlandse uitgaven, legpuzzels, prentbriefkaarten, wandplaten, beeldjes, Tom Poesspel, enz., enz.

Te bieden: Tom Poes, Hollewijn, Panda, Kappie, Geld, Dribbeldra, koning der Langneuzen, Matho Tonga uit OVN.

G. J. HUNGERINK,
Rijnstraat 5a, Leiden.

GEVRAAGD: TOM POES

1. Telegraafknipsels, Buitenlandse Bommels, Spilbig, Bommelbode, Ons Vrije Nederland, Kleine Zondagsvriend, uitgaven uit Indonesië, prentbriefkaarten, legpuzzels, kleden, spellen, reclame, beeldjes, wandplaten;
2. Blader mee-serie, Blauwe Aarde, Toovertuin, serie 1, Wereldkroniek, Revue, Betoverd Schaakbord;
3. Rest;
4. Benevens alle andere niet in mijn bibliografie genoemde zaken.

H. R. MONDRIA,
Tevelingshof 8, Leiden, tel. 3 21 12.

GEVRAAGD:

ERIC-VERHALEN

Deeltjes 1 t.e.m. 14 en 16 t.e.m. 28 (nummering zie Stripschrift 3)

Vooral deeltjes uit deze tweede groep. Aanbiedingen liefst zo compleet mogelijk, tegen redelijk bod.

AANGEBODEN:

Eric 35, 38, 45, 47
Enkele boekjes „In de soete suikerbol".

W. MEIJLES,
Jozef Israëlstraat 35a, Groningen.

Gevraagd:

MIKKIE MUIS

(1930 - 1937) krantestrip of boek, elke taal. (Event. kopen).

Aangeboden: Bruintje Beer (vooroorlogs) dl. 1 t.e.m. 18, 21 t.e.m. 24;
Tom Poes (Donald, 1957-nu + div. andere uitg.)

J. v. BREEMEN,
Schietspoel 22, Laren (NH), tel. (02153) 44 15.

KONING HOLLEWIJN

gevraagd. Uitsluitend knipsels en eventuele buitenlandse boekjes.

TE BIEDEN: Tom Poes, Hollewijn, Panda, Kappie, Geld, Dribbeldra, koning der Langneuzen, Matho Tonga uit OVN.

G. J. HUNGERINK,
Rijnstraat 5A, Leiden.

AANGEBODEN:

TOM POES

en eh . . . dinges; Heer Bommel stuit de Vooruitgang (kranteknipsels); Tom Poes-boekjes (uit de series 1, 2 en 3); Tom Poes-weekblad jaargang 1).

GEVRAAGD:

Oude Tom Poes-kaarten en -puzzels.

A. K. VERSCHELLING,
Rapenburg 68, Leiden, telefoon (01710) 3 30 47 (kantoortijd).

Ook in de nieuwjaarswensen dringt de strip op!

Strippofielen en cartoonists leggen ook in hun nieuwjaarswensen getuigenis af van hun positieve gezindheid ten opzichte van het visuele. Getuige de op deze pagina gereproduceerde nieuwjaarswensen, die het Stripschap bij het begin van dit jaar mocht ontvangen.

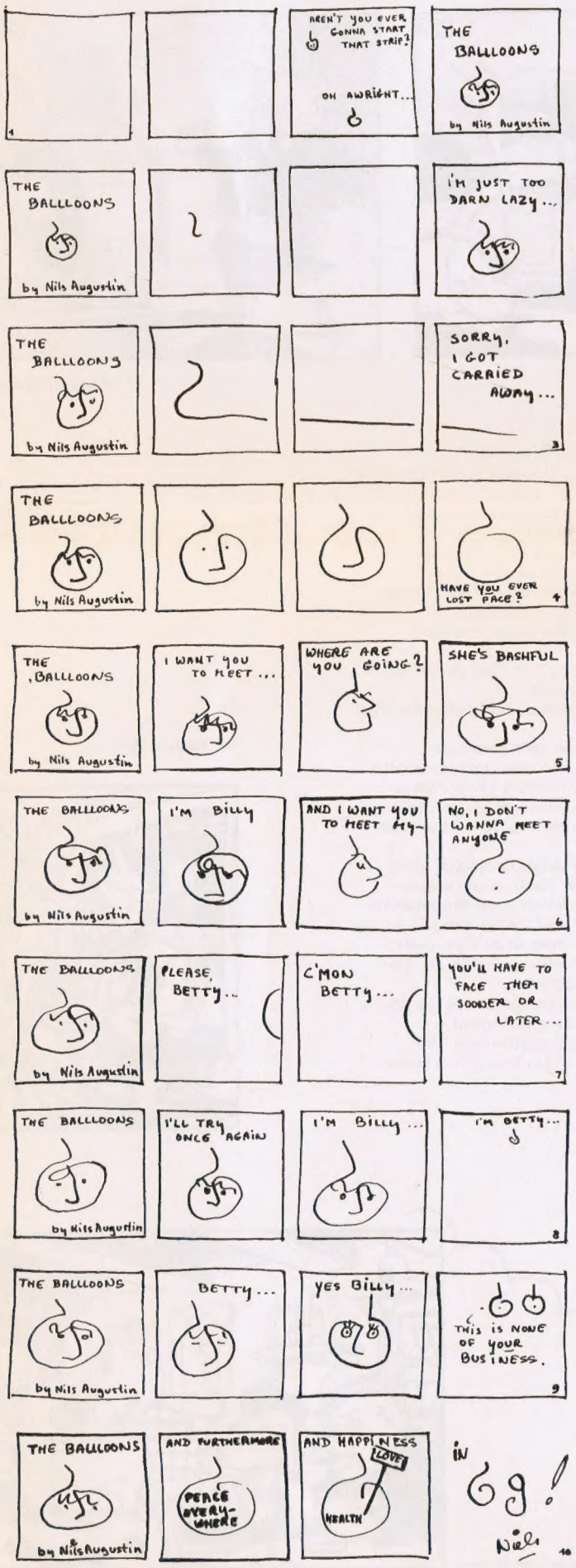

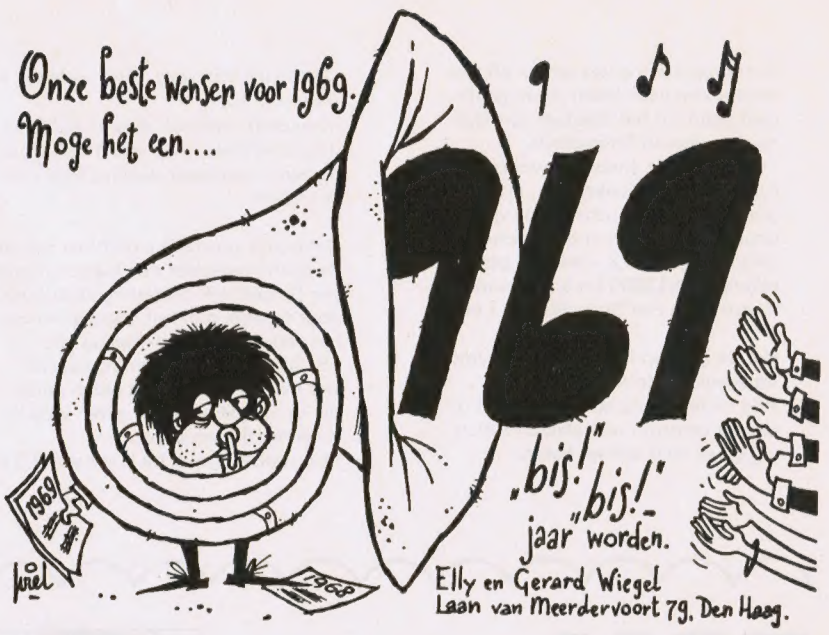

HAPPY NEW YEAR

BONNE ANNÉE

GLÜCKLICHES NEUJAHR

BUON ANNO

GODT NYTT ÅR

FELIZ ANO NOVO

GELUKKIG NIEUWJAAR

KLAAS VAN DER SPOEL
CARTOONIST
A.P. FOKKERSTR. 20A
GRONINGEN - HOLLAND

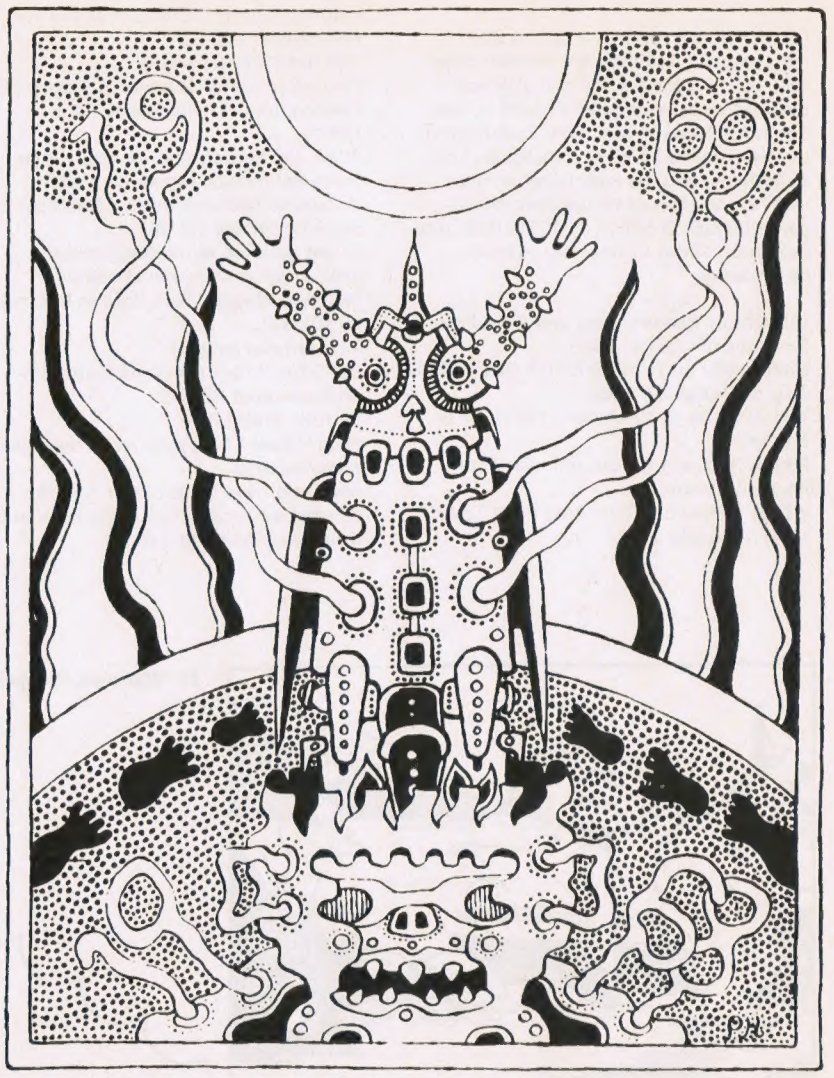

Mededelingen van het bestuur

- Ter completering van verzamelingen staat alleen voor leden de mogelijkheid open tot het plaatsen van kleine annonces in Stripschrift.
  Tekst hiervoor (max. 40 woorden incl. naam en adres) make men, uitsluitend geschreven op de achterzijde van de girokaart, samen met de verschuldigde vergoeding van f.2,-- over op postrekening 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Leiden.

- Het Stripschap is bezig een documentatiecentrum in te richten;
  Alle materiaal op stripgebied dat u aan dit centrum wilt afstaan zullen wij graag bij u komen halen.

- De contributie voor 1969 bedraagt minimaal f. 10,--.
  Vriendelijk verzoek deze te voldoen door overmaking op giro 1513000 t.n.v de penningmeester van het Stripschap te Leiden.

- Zolang de voorraad strekt kan men bij de penningmeester nog oude nummers van Stripschrift bestellen uitsluitend door tegelijk met het overmaken van het verschuldigde bedrag op giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Leiden duidelijk op dit biljet aan te geven welk(e) nummer(s) men wenst.
  Nog voorradig zijn de nummers 2,3 en 4/5. De nummers 2 en 3 kosten f. 1,25, het gecombineerde nummer 4/5 kost f. 2,—, inclusief porto.

- Leden, die nog geen enquete-formulier hebben ingevuld, worden verzocht dit alsnog te doen: Dank u.
  Wie geen exemplaar meer in zijn bezit heeft, zal op zijn verzoek gaarne een worden toegestuurd.

- Onze financiën stellen ons helaas nog niet in staat een knipselabonnement te nemen.
  Wij zijn leden, die ons knipsels uit hun 'eigen' kranten sturen dan ook bijzonder erkentelijk.
  Mocht u ermee inzitten dat u een knipsel eigenlijk zelf wilt houden dan zijn wij natuurlijk al dankbaar voor een briefkaartje waarop alle gegegevens staan die ons in staat stellen een duplicaat van het knipsel aan te vragen.
  Dus: korte omschrijving van het stuk, naam en adres van het blad, verschijningsdatum.
  Om alle misverstanden te voorkomen: het gaat hier niet om uitgeknipte stripverhalen!
  Allen met uw aller medewerking zal ons knipselarchief naar volledigheid kunnen streven.

- Wil een ieder die iets weet en/of heeft betreffende thee in de strip dit doorgeven aan het secretariaat?

- Voor leden die met vragen zitten wordt in Stripschrift een 'vraag- en antwoordrubriek' ingesteld.
  Uw vragen kunt u insturen aan het redactie-adres met bijvoeging van vier postzegels van een kwartje.
  Van deze faciliteit kunnen alleen leden gebruik maken!

TOM POES

door H. R. Mondria

In het vorige nummer van stripschrift is mijn artikel over Tom Poes helaas weinig overzichtelijk en niet afgemaakt verschenen. De onderschriften bij de illustraties zijn weggelaten en de nummering is fout. De nummering moet de onderstaande lijst volgen.
De onderstaande lijst is een overzicht van de vaste figuren, waarbij ook het verhaal waarin zij hun intrede doen, vermeld is.

In een volgend artikel zal een zo volledig mogelijke bibliografie worden gegeven. Op dit gebied is nog niet alles achterhaald en bekend; gaarne wacht ik daarom inlichtingen in over Tom Poesuitgaven in: het buitenland, de bommelbode, Ons Vrije Nederland, de radiobode, en over niet in mijn bibliografie genoemde uitgaven (in GELD SPEELT GEEN ROL uitg. Bezige Bij 1968) of nog niet gedateerde uitgaven.

Literatuur: Beschouwing over Tom Poes. Stripschrift 4/5 dec. 1968
Bibliografie in GELD SPEELT GEEN ROL uitg. de Bezige Bij 1968.
Tom Poes (Avonturen van Tom Poes) illustratie 1
Pikkin de dwerg (Avonturen van Tom Poes) illustratie 3
HEER BOMMEL (Tom Poes in de Tovertuin) illustratie 2 en 4
Hocus Pas (Tom Poes in de Tovertuin) (In dit verhaal nog niet getekend!) (ill. 5)
'Bij Zazel en Iod! Rook en zwavel op mijn pad! '
commissaris Bulle Bas (Tom Poes en de geheimzinnige roverhoofdman) (ill.9 links).
'Bommel, ik ga je bekeuren! Hoe is je naam? '
brigadier Snuf (Tom Poes en de geheimzinige roverhoofdman (ill.9 rechts)
kapitein Walrus (Tom Poes en het verdwijneiland (ill. 12)
'Als dat Blobbers niet is'
Professor Doctor Joachim Sickbock (Tom Poes en het verdwijneiland) (ill. 6 rechts).
'Welk een beuzelpraat. Ik begin te geloven dat ge toch een student zijt'
de trouwe bediende Joost (Tom Poes en de zieke hertog) (ill. 8).
In dat geval zal ik mij genoodzaakt zien u mijn ontslag aan te bieden.'
Wammes Waggel (Tom Poes en het monsterei) (Ill. 12).
'Hi,hi,hi,wat enigjes! '
Bul Super (Tom Pes en de Superfilmonderneming) (ill. 13).
'ik ruik Superzaken'
Hiep Hieper (Tom poes en de Superfilmonderneming)
geef 'm d'r van langs baas! ' (ill.13)
de schilder Terpen Tijn (Tom Poes en de meesterschilder) (ill 14)
'Eh....dinges, vat je makker? '
burgemeester Dickerdack (Tom Poes en de watergeest)
markies de Cantecler de Barneveld (Tom Poes en de talisman)
'Par exemple, waarom bedrijft ge uw platte grollen niet elders, amice? '
Professor Prlwitskofsky (Tom Poes en het monster van Loch-Ness)
'Praw! Dit is alles ja gans onwetenschappelijk.'
journalist Argus (Tom Poes en het monster van Loch-Ness)
Kwetal de Breinbaas (Tom Poes en Kwetal de Breinbaas)
'Ik heb maar een klein denkraam'
ambtenaar eerste klasse Dorknoper (Heer Professor Prlwitskofsky (Tom Poes en Doctorandus Zielknijper, de psycholoog, pedagoog en socioloog(Tom Poes en de Partenspeler)
comestibleshandelaar Grootgrut (Heer Bommel en zijn Iksel) en zijn vrouw Truus (Heer Bommel en de Bovenbazen)
Annemarie Doddel, de buurvrouw van heer Bommel (Tom Poes en de Kiekvogel)
'Zeg toch Doddeltje, mallerd! De thee is nog warm hoor! '
Poes Pastinakel, de tuiman van het bos (Tom Poes en de toornviolen)
Alexander Pieps, assistent van Prof. Prlwitzkofsky (Tom Poes en het huilen van Urgje)

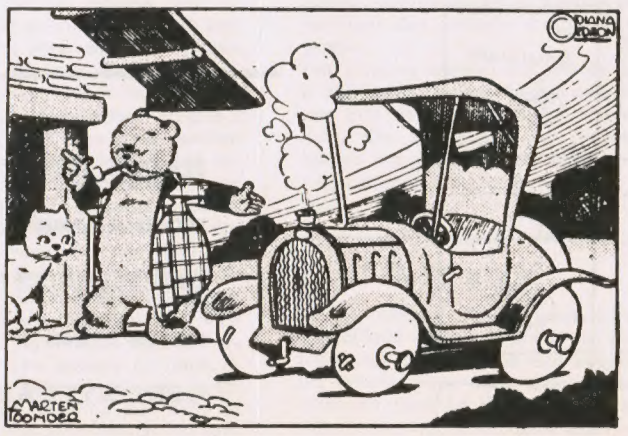

10. de goede Oude Schicht

11. Kapitein Walrus

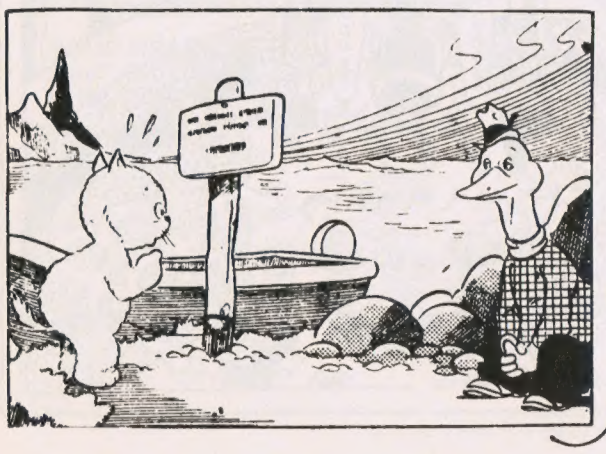

12. Wammes Waggel

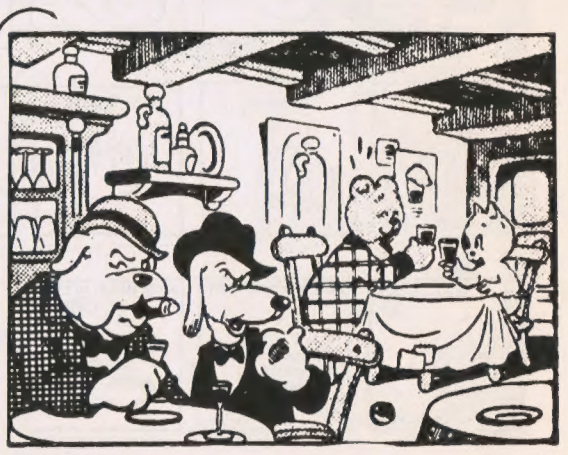

13. Super en Hieper

14. Terpen Tijn